

N:o 12.

Ank. till Riksd. kansli den 22 februari 1894, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående ändrad lydelse af 25 § 1 mom. i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Gällande förordning om landsting den 21 mars 1862 innehåller i 25 § 1 mom. följande stadgande:

»Kongl. Maj:t utser för hvarje lagtima landsting en ordförande, hvil-
kens befattning skall fortfara intill nästa lagtima sammankomst.»

Vid innevarande riksdag har herr *A. V. Ljungman* i en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottets behandling hänvisad motion (n:o 5) förnyat sin vid föregående riksdagar gjorda framställning, att landstingets ordförande må utses allenast bland tingets ordinarie ledamöter; och har motionären, under hänvisning dels till den utredning, som vid frågans föregående behandling inom Riksdagen lemnats, dels ock till det i 33 § riksdagsordningen förekommande likartade stadgande, att Kongl. Maj:t skall utnämna kammares talman och vice talman bland dess ledamöter, sålunda hemställt att Riksdagen måtte för sin del besluta, det första punkten i 25 § af förordningen om landsting den 21 mars 1862 skall erhålla följande lydelse: Kongl. Maj:t utser för hvarje lagtima landsting *bland tingets ordinarie ledamöter* en ordförande, hvilkens befattning skall fortfara intill nästa lagtima sammankomst.

I anledning af herr Ljungmans vid 1892 års riksdag i ämnet väckta motion yttrade utskottet:

»Såsom utskottet vid ett föregående tillfälle erinrat, hade ifrågasvarande lagrum enligt det förslag till förordning om landsting, som den 31 oktober 1859 afgafs af komiterade för utarbetande af så väl dylik förordning som förordning om kommunalstyrelse i stad och å landet, m. m., den af motionären nu föreslagna lydelse, och erhöll sin nuvarande affattning i öfverensstämmelse med hvad en af reservanterna i nämnda komité föreslagit. I motiven till berörda förslag anföra komiterade, bland annat, hurusom, derest ändamålet med landstingets inrättande endast vore att af detsamma bilda en rådgifvande församling, hvilken länets höfding egde sammankalla för att rådplåga om medlen att befordra länets ekonomiska väl, det skulle vara naturligt att ordförandeplatsen blefve honom tillerkänd. Men då nu landstinget vore en inom lagbestämda gränser beslutande församling, hvars beslut länets höfding i denna sin egenskap i flera fall egde att pröfva och godkänna, kunde han mången gång komma i en falsk ställning, då han, efter att i sin egenskap af landstingets ordförande hafva funnit sina der försvarade meningar och förslag rörande länets angelägenheter underkända af tingets pluralitet, skulle i sin egenskap af landshöfding se sig föranlåten att vägra fastställelse af tingets beslut, äfven om goda skäl för en sådan åtgärd kunde finnas. Missförstånd och misstydingar kunde härigenom lätt framkallas, och härtill komme vidare, att det vore stridande mot andan i vår lagstiftning, att samma ärende i två instanser handlades och pröfvades af samma person. Utskottet delar fortfarande denna komiterades uppfattning och vidhåller tillika sin tillförene uttalade åsigt, att ett läns höfding, i denna sin egenskap närvarande och uppträdande i landstinget, kan på ett långt mera verksamt sätt ingripa i dess förhandlingar och främja förslag, dem han finner gagneliga för länet, än derest han är satt att från ordförandeplatsen, med den mera passiva ställning, detta medför, leda tingets förhandlingar. Slutligen håller utskottet, likasom utskottet vid sistlidne riksdag, före att, då landstingens nuvarande sammansättning torde erbjuda full trygghet för lämpligheten af ett val inom deras egen krets, och förslaget derjemte till en viss grad innebär ett förverkligande af den princip af kommunal sjelfstyrelse, hvarå jemväl landstingsförordningen hvilar, tiden kan anses vara inne för en förändring i den af motionären angifna rigtning.»

Hvad utskottet sålunda vid 1892 års riksdag yttrat finner utskottet fortfarande ega giltighet; och får utskottet följaktligen hemställa,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att första punkten i 25 § af förordningen om landsting den 21 mars 1862 skall erhålla följande lydelse:

Kongl. Maj:t utser för hvarje lagtima landsting *bland tingets ordinarie ledamöter* en ordförande, hvilkens befattning skall fortfara intill nästa lagtima sammankomst.

Stockholm den 22 februari 1894.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.

Reservation:

af herrar *Annerstedt, von Krusenstjerna, Fröberg, C. H. Lundström, Pehrsson, Liss Olof Larsson* och *Lundin*, hvilka ansett att motionen bort af utskottet afstyrkas på de af lagutskottet vid sistlidet års riksdag i fråga om motion af enahanda innehåll anförda skäl, nemligen att, enär det icke försports att någon olägenhet uppstått i de undantagsfall, då Kongl. Maj:t utsett till ordförande i landsting annan än ledamot deri, syntes en lagförändring i den af motionären angifna riktning icke vara af något verkligt behof påkallad; samt

af herr *von Stapelmohr* mot vissa delar af motiveringen till utskottets utlåtande.